

گروه دارویی درآستانه تحول

Posted on ۱۴۰۰/۰۴/۰۶ by ravabet

Categories: [بررسی](#), [منتخب](#)

به گزارش مجله خبری غذا و دارو، صنعت داروسازی در ایران با قدمت طولانی در حالی شرایط محدود شده‌ای را در زمینه قیمت‌گذاری محصولات سپری می‌کند که اصلی‌ترین دلیل آن تخصیص ارز دولتی ۴۰۰ تومانی به شرکت‌های تولیدی این صنعت محسوب می‌شود و طبیعتاً این صنعت «های‌تک» با توقع فروش با قیمت‌های اعلامی دولت (قیمت‌گذاری دستوری) رویه‌رو شده است که موضوع خلافیت و نوآوری در تولید و به طور کلی توسعه کمی و کیفی اش را با محدودیت مواجه کرده است.

نام واکسن	قیمت
مدرنا	۲۵-۳۷ دلار
فايزر	۱۹/۵ دلار
سينوفارم	۱۵ دلار
بهارات	۱۴/۸ دلار
اسپوتنيك	۱۰ دلار
برکت/پاستور	۸/۳ دلار
آسترازنکا*	۵ دلار

*قیمت واکسن آسترازنکابه علت برخی عوارض جانبی دچار افت شدیدی شده است.

اما صحبت‌های مسوولان این حوزه حاکی از آن است که امید دارند در سال پیش رو با تصمیمات حمایتی برای توسعه این صنعت، ارز دولتی مربوط گام به گام حذف و امکان فروش داخلی با قیمت‌گذاری رقابتی و همچنین ایجاد بستر صادرات گسترشده ایجاد شود. برخی از فعالان بازار سرمایه که شناخت کافی از سازوکار قیمت‌گذاری دستوری ندارند افزایش هزینه مواد اولیه و تولید را به ضرر صنعت موردنظر می‌دانند در حالی که در صورت حذف حمایت‌های دولتی در غالب تخصیص ارز 4200 تومانی و محاسبه کلیه هزینه‌های ثابت و متغیر تولید بر مبنای ارز نیمایی، انتظار می‌رود قیمت محصولات نیز بدون دخالت دولت تعیین شده و در نتیجه آن بازه سودآوری شرکت‌های تولیدکننده افزایش متناسب و قابل توجهی یابد. طبق برآوردهای اولیه صورت گرفته انتظار می‌رود حذف قیمت‌گذاری دستوری در این صنعت و بالا آوردن نرخ دلار مورد نیاز برای تولید از قیمت 4200 تومانی به ارز نیمایی با اثر اهرمی ۱/۷ برابری موجب افزایش سودآوری شرکت‌های مربوطه شوند (در صورت ثابت در نظر گرفتن سایر عوامل). در نتیجه، این تحول بنیادی ضمن افزایش کیفیت محصولات دارویی تولیدی در بلندمدت، موجب استقبال نمادهای دارویی مربوطه روی تابلو معاملات بورس نیز شود.

جلوگیری از قاچاق دارو

به گفته محمدرضا شانه‌ساز، رئیس سازمان غذا و دارو «به دلیل مزیت کیفی و قیمتی که در کشور داریم، همواره بخش اعظم تولیداتمان به صورت غیرقانونی به خارج از کشور قاچاق می‌شود که عدد آن بسیار بزرگ‌تر از صادرات قانونی دارو و تجهیزات پزشکی است».

مهمترین دلیل قاچاق اختلاف قیمت فاحش بین قیمت دارو در داخل و خارج از کشور است. موضوع قاچاق و محدودیت صادرات شرکت‌های داخلی، امکان بازاریابی و ثبیت جایگاه آنها را در کشورهای هدف عملاً غیر ممکن ساخته که پیش‌بینی

می‌شود در صورت اجرایی شدن طرح حذف ارز 4200 تومانی، این امر نیز محقق شود.

تقویت تولید و صادرات

فرامرز اختراعی، رئیس هیات مدیره سندیکا تولیدکنندگان مواد دارویی، شیمیایی و بسته‌بندی دارویی گفت: «در فروردین سال گذشته متوجه شدیم که حدود 350 میلیون دلار از ارزی که برای دارو اختصاص داده بودند، همه آن صرف واردات شد و همه آنها هم داروهای مشابه تولید داخل بودند.» این یکی از مشکلات ایجاد شده ارز دولتی در صنعت دارو است، به دلیل ارزانی دارو در ایران و همچنین دسترسی آسان به آن (بعض احتیاجات حتی بدون نسخه پزشک) سرانه مصرف از استاندارد جهانی فاصله معناداری گرفته است. در صورت واقعی سازی قیمتی، این مقادیر صرفه‌جویی شده نیز به چرخه صادرات رسمی کشور وارد شده و موجب تقویت درآمدهای ارزی و افزایش سودآوری شرکت‌های داروسازی خواهد شد.

چالش پیش رو

به گفته محسن فتحی، عضو هیات رئیسه کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، آزادسازی گام به گام نرخ ارز دارویی در صورت آماده‌سازی زیرساخت‌ها گریزناپذیر است، اما در شرایط فعلی تصمیم بر حفظ ارز دارویی گرفته شده است. آزادسازی ارز دارویی باید با برنامه‌ریزی و آماده شدن زیرساخت‌ها برای این اقدام، به صورت گام به گام صورت بگیرد. آزادسازی نرخ ارز باید به گونه‌ای انجام شود که فشار مالی آن بر مردم و بیمه‌ها تحمیل نشود؛ این‌گونه نباشد که موجب افزایش ناگهانی قیمت‌ها یا همه بار مالی آن بر بدن نحیف بیمه‌های کشور تحمیل شود و این صنعت را به کلی تابود کند. بنابراین باید انتظار داشت که حذف ارز دولتی در صنعت داروسازی یکجا و در یک مرحله رخ دهد، اما با همانگی دولت و مجلس و ارائه نقشه راه همه‌جانبه می‌توان انتظار داشت در آینده نه چندان دور این موضوع در صنعت داروسازی مشابه سایر صنایع که از بند نرخ‌گذاری دستوری رها شدند رخت بینند و شاهد بالندگی بیشتر صنعت داروسازی در ایران باشیم.

تولید واکسن در ایران

ایران به همت جوانان پرتلash و حمایت همه‌جانبه نهادهای مختلف در سال گذشته موفق به تولید واکسن کرونا شد و در کنار پنج کشور تولیدکننده این واکسن در دنیا یعنی چین، آمریکا، انگلیس، روسیه و هند که مورد تایید است. این موضوع علاوه‌بر حصول دستاورد بسیار بزرگ و ارزشمند، در شرایط تحریمی خاص کشور ما و محدودیت‌های عمومی بین‌المللی در فروش واکسن کرونا، می‌تواند نیاز ضروری داخلی را برآورده کند. طبق آخرین اعلام رسمی تنها درخصوص واکسن تولیدی برکت (از طریق شرکت شفا فارمد) تولید 30 میلیون دز در ماه در دستور کار قرار گرفته است. بر همین اساس و با توجه به نرخ اعلامی غیررسمی 200 هزار تومانی علی‌الحساب برای هر دز، پیش‌بینی می‌شود فروش سالانه «برکت» از این محل به حدود 72 هزار برآورده تنها از این محل کمتر S/P میلیارد تومان بررسد که عدد قابل توجهی است و با توجه به ارزش بازار امروز شرکت برکت از یک سوم واحد خواهد شد. همچنین در صورت آغاز صادرات نیز جنبه‌های سودآوری شرکت افزایش خواهد داشت، اما باید در نظر گرفت که صادرات واکسن نیازمند اجرای دو پیش‌شرط است؛ واکسیناسیون کامل ایرانیان در داخل کشور (البته در کنار پس از تکمیل فاز 3 مطالعاتی و انجام روبیه WHO) واکسن‌های وارداتی و همچنین دریافت مجوز سازمان جهانی بهداشت بین‌المللی آن، در صورت عدم کارشناسی آمریکا در سال جاری دریافت آن محتمل خواهد بود. همچنین در صورت توفیق در تولید 30 میلیون دز واکسن در ماه، شرط اول نیز در سال جاری برآورده می‌شود، بنابراین امکان آغاز صادرات آن تا پایان سال دور از انتظار نیست. یکی از مسائل مربوط به صادرات عدم استقبال سایر کشورها از این واکسن خواهد بود که ریشه آن در عدم خودبایری در این زمینه است و خبر خوب است که این تا امروز بیش از 10 کشور (از جمله یک کشور اروپایی) تقاضای خرید واکسن ایرانی برکت را ارائه کرده‌اند و تقاضاهای رسیده در حال بررسی است. نکته مهمتر این است که موضوع واکسن در

کشورهای دیگر با سطوح اقتصادی مختلف پتانسیل تقاضاهای جدید را ایجاد کرده و احتمال می‌رود پس از انجام موفقیت‌آمیز واکسیناسیون در داخل و برخی از کشورهای مورد توافق در آینده، کشورهای بیشتری تقاضای خرید این محصول استراتژیک و ضروری را ارائه کنند. قیمت واکسن ایرانی نسبت به مشابههای خارجی آن حداقل 30 درصد ارزان‌تر است. سوال دیگری که به ذهن برخی از افراد جامعه خطور می‌کند، ارائه مجوز تزریق واکسن «به صورت اضطراری» است که لازم به ذکر است به دلیل ماهیت خطرناک کووید - 19 و سرعت بالای پاندمی و جهش آن، کلیه مجوزهای ارائه‌شده بین‌المللی برای تزریق واکسن‌های تولیدی (فایزر، سینوفارم و...) نهایتاً در همین مرحله است و تفاوتی از این حیث وجود ندارد.

یکی از سوالات رایج فعالان اقتصادی، رقبای تولیدکننده داخل یا حتی واکسن‌های وارداتی است که باید گفت هر چه تولیدات سایر شرکت‌های داخلی یا واردات سرعت بکیرد، با توجه به اینکه واکسیناسیون ایرانیان سریع‌تر تکمیل و امکان صادرات (با شرایط قیمتی بهتر و تولید بیشتر) میسر می‌شود، طبیعتاً به نفع شرکت شفا فارمد، تولیدکننده محصول و برکت، سهامدار عمدۀ آن خواهد بود (درخصوص سایر سرمایه‌گذاری‌های این مجموعه به خصوص در زمینه داروهای خاص آنژیمی و همچنین ایجاد بزرگ‌ترین شهرک دارویی در خاورمیانه توصیه می‌شود به ک Dahl مراجعه کنید). نکته دیگر این است که پیش‌بینی می‌شود در آینده تکرار تلقیح واکسن (یادآوری) دست‌کم برای افراد مسن مورد نیاز باشد، بنابراین احتمال می‌رود موضوع تولید واکسن و سودآوری حاصل از آن، در قالب سود قابل تکرار برای سالیان متمادی برقرار بماند. همچنین حداقل یک دور واکسیناسیون کامل مردم جهان نیز امری نیست که در کوتاه‌مدت میسر باشد. بررسی قیمت سهم در مقایسه با شاخص کل و شاخص مواد دارویی در 6 ماه گذشته نشان می‌دهد که نماد با استقبال معامله‌گران و بازدهی 52 درصدی در طول این بازه زمانی رو به رو شده است که به نظر بی‌ارتباط با موضوع تولید واکسن کرونا نیست (بازدهی شاخص کل در این بازه زمانی منفی 14/8 درصد و شاخص مواد دارویی نیز منفی 5/25 درصد است). مطلب آخر هم این است که در گروه دارویی برخی شرکت‌های دیگر نیز از موضوع واکسن تولیدی مورد اشاره بهره می‌برند، شرکت‌هایی که در زمینه پخش محصولات دارویی از جمله واکسن کرونا فعالیت داشته یا سرمایه‌گذاری کرده‌اند که از جمله آن می‌توان به نمادهای «پخش» و «والبر» (با توجه به سهامداری بالای برکت در آنها) اشاره کرد.

